

Dergi Bilkent
Sayı : 25
ISSN 1305-5178
Haziran 2016

Bilkent Üniversitesi Adına Sahibi
Prof. Dr. Kürşat Aydoğan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Editör
Prof. Dr. Orhan Aytür

Yayın Yönetmenleri
Levent Başara
Burak Tokcan

Kapak
Maria Brzozowska

Bilkent Üniversitesi
Rektörlük 06800
Bilkent, Ankara
Telefon : (312) 290 24 26
Faks : (312) 266 41 91
E-posta : dergi@bilkent.edu.tr
İnternet : www.bilkent.edu.tr
Yayıncı Sertifika No:27028

Tasarım ve Baskı
A4 Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. A.Ş.
Oto Sanayi Sitesi, Yeşilce Mah.
Donanma Sok. No: 16
34418 Kağıthane / İstanbul
Telefon : (212) 281 64 48 pbx
Faks : (212) 269 53 27
E-posta : info@a4ofset.com
İnternet : www.a4ofset.com
Sertifika No:12168

Bilkent Üniversitesi Yayın Birimi tarafından
hazırlanan Dergi Bilkent yılda iki kez
yayınlanır. Üniversitenin mezun kimlik
kartı sahiplerine ücretsiz gönderilir.

İçindekiler

2 üniversiteden haberler

8 bir araştırma dersi: türkiye tarihi

14 portre

Felsefe Bölüm Başkanı
Doç. Dr. Simon D. Wigley

18 bir başarı öyküsü

Intel Türkiye, Orta Doğu ve Afrika Başkanı
MBA Mezunu
Çiğdem Ertem

22 afrika’da bir bilkentli

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Mezunu
Dr. Hanife Çakıcı

26 bilkent’ten sonra

28 mezunlardan haberler

36 sınıf haberleri

38 bilkent senfoni’den haberler

Hocabey Anıldı

Üniversitemizin kurucusu Prof. İhsan Doğramacı (1915 - 2010), 101. doğum günü olan 3 Nisan tarihinde anıldı. Hocabey'in ailesi, üniversite yönetimi, öğretim elemanları ve öğrencilerin katılımıyla Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu bünyesindeki Le Piment Rouge restoranında başlayan anma etkinliği, Bilkent Konser Salonu'nda düzenlenen Bilkent Günü paneliyle sürdü. Açılışını Bilkent Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Abdullah Atalar'ın gerçekleştirdiği panelde Prof. Dr. John Grabowski (Case Western Reserve Üniversitesi) ve Dr. Ignaz Bender (International Conference for Higher Education) Hocabey'in bilim ve eğitim dünyasındaki yerine ilişkin konuşmalar yaptı. 2012'den bu yana Bilkent Günü adıyla süren 3 Nisan etkinlikleri, Devlet Sanatçısı Gülsin Onay'ın solist olarak yer aldığı Bilkent Senfoni Orkestrası konseriyle sona erdi.

Aziz Sancar Kampüsteydi

DNA onarım mekanizmasının işleyişine ilişkin çalışmalarıyla Nobel Kimya Ödülü'nü kazanan Prof. Dr. Aziz Sancar (North Carolina Üniversitesi), 18 Mayıs tarihinde Bilkent Üniversitesi'ni ziyaret ederek DNA Onarımının Mekanistik Temeli başlıklı bir ders verdi. Türkiye Bilimler Akademisi'nin de katkılarıyla Bilkent Konser Salonu'nda düzenlenen oturuma Bilkent'ten ve Türkiye'nin farklı bölgelerindeki eğitim kurumlarından öğretim elemanları ve öğrenciler katıldı.

Öğretimde Üstün Başarı Ödülleri

A. Bülent Özgüler

İlker Aytürk

Marlene Denice Elwell

Prof. Dr. A. Bülent Özgüler (Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü), Doç. Dr. İlker Aytürk (Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü) ve Marlene Denice Elwell (Fakülte Akademik İngilizce Geliştirme Programı) 2015-2016 akademik yılı Öğretimde Üstün Başarı Ödülleri'nin sahipleri oldu. Bu ödülü önceki senelerde kazanmış olan öğretim elemanlarının listesine <http://bilkent.edu.tr/teachaward> adresinden ulaşılabilir.

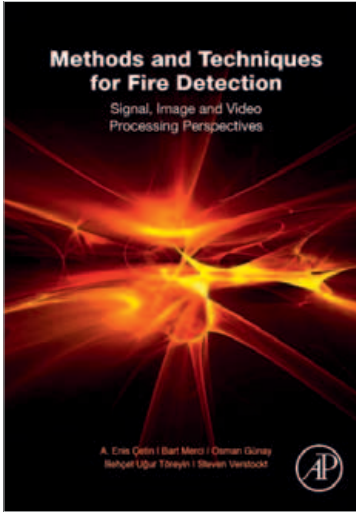
Üniversitemizin Acı Kaybı

Bankacılık ve Finans Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Dr. Nazmi Demir 27 Mart tarihinde vefat etti. 1998'den bu yana Bankacılık ve Finans ile Muhasebe Bilgi Sistemleri bölümlerinde birçok öğrenci yetiştirmiş olan değerli hocamızın ailesine, sevenlerine ve Bilkent camiasına başsağlığı dileriz.

Öğrencilerin Projeleri İstanbul'da

Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarisi Bölümü öğrencileri, İstanbul'un Yeldeğirmeni semti için bölümün öğretim elemanlarından Dr. Deniz Altay Baykan ve Ufuk Ertem rehberliğinde projeler üretti. Öğrencilerin kavram ve tasarım stüdyosunda gerçekleştirdikleri bu çalışmalar, Kadıköy Belediyesi öncülüğünde kurulan Tasarım-Araştırma-Katılım inisiyatifinin atölyesinde sergilendi.

Orman Yangınları ve Teknoloji Üzerine

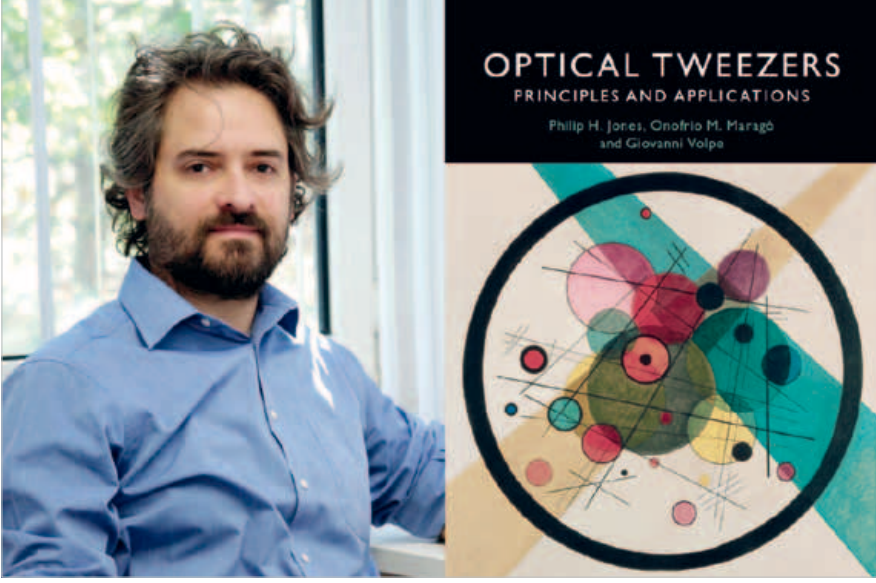
Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. A. Enis Çetin, eski doktora öğrencileri Yrd. Doç. Dr. Behçet Uğur Töreay (İstanbul Teknik Üniversitesi) ve Dr. Osman Günay (MİKES) ile **Methods and Techniques for Fire Detection** başlıklı bir kitap kaleme aldı. Orman yangınlarını önleme aşamalarında sinyal, görüntü ve video işleme teknolojilerinin kullanımını konu alan kitap **Academic Press** tarafından yayımlandı.

Gecekondu Kültürüne Bilimsel Bakış

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Tahire Erman, "Mış Gibi Site: Ankara'da Bir TOKİ-Gecekondu Dönüşüm Sitesi" adlı bir kitap yazdı (İletişim Yayınları). Kentsel dönüşüm çerçevesinde gecekonduları yıkan ailelerin yerleştirildiği sitelerdeki yaşamlarını, yaşadıkları ekonomik zorlukları ve sosyal yardım politikaları ekseninde halkın siyasete artan bağlılığını inceleyen Dr. Erman, gecekondu kültürünün kaybolmaya yüz tutan özellikleri ve değişen komşuluk ilişkilerine de değiniyor.

Bir Bilim Elçisi: Giovanni Volpe

Fizik Bölümü Öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Giovanni Volpe (Fizik Bölümü), optik ve fotonik alanlarındaki akademik çalışmaları destekleyen ABD merkezli The Optical Society tarafından 2016 yılının bilim elçileri arasında gösterildi. Bu kapsamda çeşitli bilimsel etkinlikler aracılığıyla deneyimlerini öğrencilere ve profesyonellere aktaracak olan Dr. Volpe, optik cımbızlamayı kuramsal ve uygulamalı açılardan yansıtan **Optical Tweezers: Principles and Applications** adlı ders kitabının yazarları arasında da yer aldı (Cambridge University Press).

Selver B. Şahin'den Yeni Bir Kitap

Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Selver B. Şahin'in **International Intervention and State Making** başlıklı kitabı Routledge tarafından yayımlandı. Dr. Şahin, bu eserde uluslararası devlet inşası müdahalelerini Kosova, Doğu Timor ve Irak Kürt Bölgesel Yönetimi üzerinden verdiği güncel örneklerle anlatıyor.

Genç Çevirmenin Başarısı

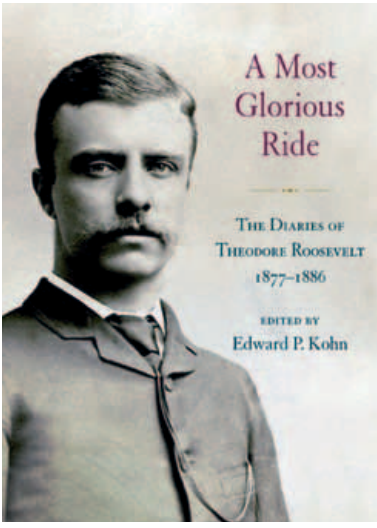

Mütercim-Tercümanlık Bölümü son sınıf öğrencilerinden Gülce Atay, T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı Genç Çevirmenler Yarışması'nın Fransızca kategorisinde birinciliği elde etti. Avrupa Birliği'nin Brüksel'deki çeviri birimlerini kapsayan bir ziyaretle ödüllendirilen Kala, 2010'dan beri düzenlenen bu yarışmada ödül kazanan dokuzuncu Bilkent öğrencisi oldu.

Bahar Coşkusu

Bilkent Üniversitesi kampüsü, 28-29-30 Nisan tarihlerinde geleneksel Bahar Şenliği'ne ev sahipliği yaptı. Öğrenci Dekanlığı ile Öğrenci Etkinlikleri Merkezi'ne bağlı aktif kulüp ve toplulukların katkılarıyla gerçekleşen şenlik kapsamında spor turnuvaları, tiyatro oyunları, dans gösterileri, şiir dinletileri, kitap fuarları, sergiler ve söyleşilerin yanı sıra Radyo Bilkent'in açık hava partisi de vardı. Mazhar-Fuat-Özkan, Hayko Cepkin ve Nil Karaibrahimgil'in konserleri ise Bilkent Odeon'daydı.

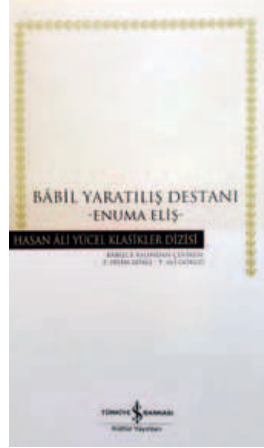

Roosevelt'in Günlükleri Raflarda

Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölüm Başkanı ve İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkan Vekili Yrd. Doç. Dr. Edward P. Kohn'un editörlüğünü üstlendiği **A Most Glorious Ride** başlıklı kitap okurla buluştu. **SUNY Press** etiketiyle çıkan eserde ABD'nin 26. Başkanı Theodore Roosevelt'in 1877'den 1886'ya dek yazdığı günlükleri derleyen Dr. Kohn, Roosevelt'in akademik, sosyal ve politik hayatından kesitleri gün yüzüne çıkarıyor.

Tarihe Işık Tuttular

İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi Türkçe Birimi öğretim görevlisi Ali Turan Görgü ve Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Selim Ferruh Adalı (Uluslararası İlişkiler 2002) Babil Yaratılış Destanı Enuma Eliş'i dilimize çevirdi (Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları). Babil ve diğer Mezopotamya uygarlıklarının kültürel ve toplumsal mirasına ışık tutan bu eser, yazarları tarafından 2014'te kaybettiğimiz Prof. Talât S. Halman'ın anısına ithaf edildi.

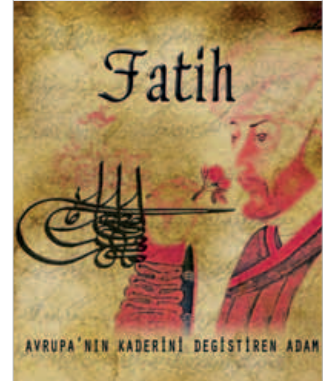
Bir Spor Haberi

Bilkent Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Merkezi, bu yıl Ayva Kupası Üniversitelerarası Basketbol Turnuvası'nın 12.'sini düzenledi. Başkent, Bilkent, Hacettepe ve Orta Doğu Teknik üniversitelerinin katıldığı turnuvada erkek basketbol takımımız birinci, bayan basketbol takımımız ise üçüncü sırayı elde etti.

Beyazperdeden Yansıyan Tarih

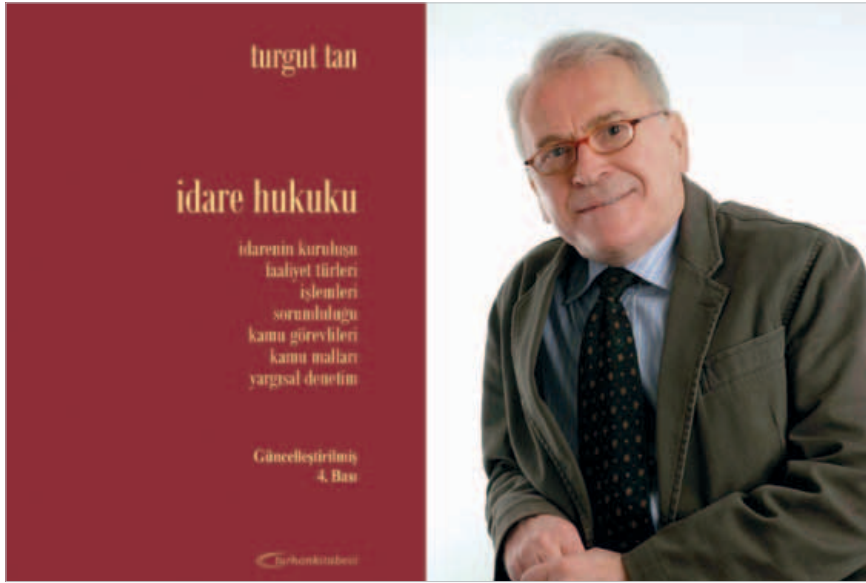

Tarih ve Türk Edebiyatı Bölümleri Başkan Vekili Doç. Dr. Mehmet Kalpaklı'nın metin yazarlığı ve danışmanlığını yaptığı "Fatih: Avrupa'nın Kaderini Değiştiren Adam" belgeseli, Türkiye'den sonra Avrupa'da da izleyici karşısına çıktı. İtalya'nın başkenti Roma'daki Doğu Sanatları Ulusal Müzesi'nde özel gösterimi gerçekleştirilen belgesel büyük ilgi gördü. Fatih Sultan Mehmet'i hem devlet adamı kimliği hem de bilime, şiire, sanata ilgi besleyen bir lider profili ve bilinmeyen yönleriyle yansıtan bu belgesel, Berlin, Londra ve Paris başta olmak üzere birçok Avrupa şehrinde daha izleyici karşısına çıkacak.

Sahneden...

Tiyatro Bölümü öğrencileri sezona efsanevi bir oyunla veda etti. Genç oyuncular, William Shakespeare'in "Bir Yaz Dönümü Gecesi Rüyası" eserini sahneye koydu.

Turgut Tan'dan Bir Ders Kitabı

Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Turgut Tan'ın, başka hukuk fakültelerinde de ders kitabı olarak okutulan "İdare Hukuku" kitabının genişletilmiş dördüncü baskısı piyasaya çıktı. Dr. Tan'ın Türk idare hukuku ve yargısındaki uygulamaları Fransız idare hukukuyla karşılaştırmalı olarak incelediği bu kitap, idarenin kuruluşu ve faaliyetlerinin hukuki rejimi, kamu malları ve görevlileri ile idarenin yargısal denetimi konularını da kapsıyor.

Erinç Yeldan'a Ödül

İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. A. Erinç Yeldan, Türkiye Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) tarafından Stratejik Vizyon Sahibi Bilim İnsanı Ödülü'ne değer görüldü. TASAM tarafından bu yıl dokuzuncusu düzenlenen bu ödül, akademi, iş, siyaset ve basın dünyasından isimlere veriliyor.

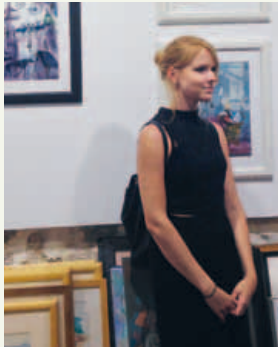
Orhan Güvenen'e ABD'den Ödül

Muhasebe Bilgi Sistemleri Bölüm Başkanı ve Dünya Sistemleri, Ekonomileri ve Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Direktörü Prof. Dr. Orhan Güvenen, ABD merkezli **Academy of Transdisciplinary Learning & Advanced Studies** tarafından Ramamorthy-Yeh Üstün Başarı Ödülü'ne değer görüldü. Disiplinlerüstü çalışmalarda yenilikçilik ve liderlik özellikleriyle öne çıkan araştırmacılara verilen bu ödül 2009'dan bu yana düzenleniyor.

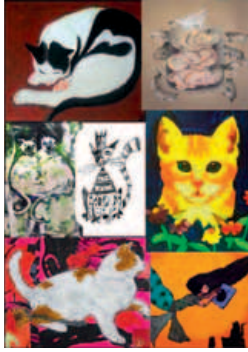
Dünya Şiir Günü

UNESCO'nun öncülüğünde 1999'dan bu yana kutlanan Dünya Şiir Günü için Yrd. Doç. Dr. Jennifer A. Reimer (Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü) ve Yrd. Doç. Dr. Heather H. Yeung (İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü) bir etkinlik düzenledi. 21-22 Mart tarihlerinde Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Sanat Galerisi'nde gerçekleşen etkinlikte İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi öğretim elemanları ile Türk Dili ve Edebiyatı ve Tarih bölümlerinin lisansüstü öğrencileri şiir ve edebiyat üzerine geçmişten günümüze uzanan bildiriler sundu.

Yüksek Lisans Öğrencimizden Sergi

Güzel Sanatlar Bölümü yüksek lisans öğrencilerinden Maria Brzozowska, kişisel resim sergisiyle Ankaralı sanatseverlerin karşısındaydı. Brzozowska'nın sergisi 15 Şubat - 11 Mart tarihleri arasında Galeri Sanat yapım'daydı.

Kütüphaneden Sergiler

Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Sanat Galerisi, 17 Şubat - 9 Nisan tarihleri arasında Zeki Fındıkoğlu ve Mineke Reinders'in resim sergilerine ev sahipliği yaptı. 14 Nisan - 11 Mayıs tarihleri ise kedi temalı bir karma sergiye ayrıldı.

Selim Aksoy

BAGEP Ödülleri

Doç. Dr. Selim Aksoy (Bilgisayar Mühendisliği Bölümü), Doç. Dr. Emrah Özensoy (Kimya Bölümü), Yrd. Doç. Dr. Bilge Baytekin (Kimya Bölümü), Yrd. Doç. Dr. Seymur Cahangirov (Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji Enstitüsü - UNAM), Yrd. Doç. Dr. Yegan Erdem (Makine Mühendisliği Bölümü), Yrd. Doç. Dr. Emine Ülkü Sarıtaş (Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü), Yrd. Doç. Dr. Urartu Özgür Şafak Şeker (Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji Enstitüsü - UNAM), Bilim Akademisi Genç Bilim İnsanları Programı (BAGEP) Ödülü'nü kazandılar. Bu ödül, 40 yaşın altındaki araştırmacıların bilimsel çalışmalarını desteklemek amacıyla 2013'ten bu yana Bilim Akademisi tarafından veriliyor.

Emrah Özensoy

Bilge Baytekin

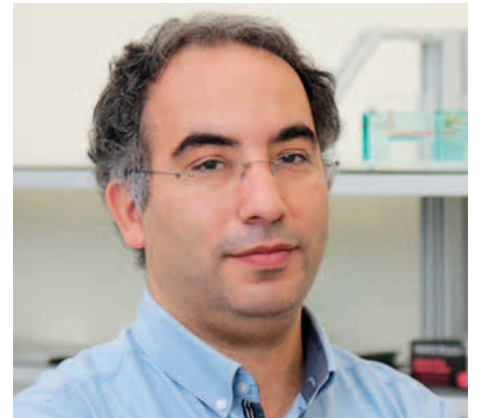
Seymur Cahangirov

Yegan Erdem

Emine Ülkü Sarıtaş

Urartu Özgür Şafak Şeker

Bir Araştırma Dersi: Türkiye Tarihi

Türkiye'deki ilk çamaşır makinesini üreten mucit, Japonya doğumlu bir matematikçinin Türkiye serüveni, bir Kore gazisinin gözünden savaş yılları, ülkemizde radyasyon onkolojisinin kuruluşu, ilk Türk kadın plastik cerrahı ve Türkiye'nin geçmişinden daha nice ilginç hikayeler... Bilkent Üniversitesi öğrencileri, Türkiye Tarihi (HIST 200) dersinde tarihimizin hiç araştırılmamış konularını aydınlatıyor.

Türkiye Tarihi, bütün Bilkent öğrencilerinin alması gereken bir araştırma dersi. Farklı bölümlerden öğrencilerin beşer kişilik ekipler oluşturarak Türkiye tarihinde gün yüzüne çıkmamış, internette veya basılı yayınlarda yer almayan konuları araştırması, dersin en önemli özelliği. Öğrenciler, orijinal kaynaklara ve özellikle sözlü tarih çalışmasına dayanarak hazırladıkları projelerle tarihe ışık tutuyor. Koordinatörlüğünü Yrd. Doç. Dr. Berrak Burçak'ın yürüttüğü HIST 200'ün şekillenmesinde dersin ilk koordinatörü Yrd. Doç. Dr. Nur Bilge Criss'in de büyük bir rolü var.

HIST 200, öğrenci odaklı bir proje dersi şeklinde tanımlanabilir; çünkü öğrenciler ele alacakları konuları kendileri seçiyor ve gerekli kaynakları inceledikten sonra en az 3.000 kelimelik bir araştırma makalesi kaleme alıyor. Yarıyılın ilk dört haftası boyunca dersin öğretim elemanları öğrencilere tarihin metodolojisi ve araştırma tekniklerine ilişkin

bilgiler aktarırken, konuların belirlenmesinden sonra araştırma süreci başlıyor. Bu aşamada öğrenciler çoğunlukla Türk Tarih Kurumu, Milli Kütüphane, T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi ve diğer eğitim kurumlarının kütüphanelerine başvuruyor. Öğrenciler, dersin her evresinde öğretim elemanlarından geri bildirimler alarak ilerliyor ve üzerinde çalıştıkları konuya dair edindikleri bilgileri sunumlar yaparak sınıf arkadaşlarıyla paylaşıyor.

Türkiye Tarihi dersinin en değerli amaçlarından biri, öğrencilerin tarihi ezberleyen değil, araştıran ve yazan bireyler olarak öne çıkması. Bu doğrultuda öğrenciler bir araştırma başlığı bularak, değişik kaynaklara yönelerek ve elde ettikleri verileri yorumlayarak bir sonuca ulaşmakta, bir başka deyişle başından sonuna bilimsel bir çalışmaya imza atmaktadır. Öğrenciler ürettikleri makaleden ve bu makalenin

hazırlanma sürecindeki ödevleri üzerinden not aldıkları gibi, birbirlerinin takım içindeki performansını da değerlendirir ve bu uygulama karne notlarına ayrıca etki eder.

Yarıyıl sonunda dersin öğretim elemanları her sınıftan en iyi üç projeyi belirler. Öğrenciler bu projeleri İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi öğretim üyelerinden oluşan bir jüriye sunar ve en başarılı çalışmalara üniversite yönetiminin düzenlediği bir törenle ödüller verilir.

2011'den beri uygulanan bu aktif öğrenme modeli çerçevesinde 400'ü aşkın araştırma arasından 41 proje ödüllendirilmiştir. Projelerden dördü bilimsel dergilerde de yayımlanmıştır. Örneğin, geçtiğimiz yıl Jüri Özel Ödülü kazanan "Fedailikten Kuvvacılığa Parti Pehlivan" başlıklı çalışma, Toplumsal Tarih dergisinin Eylül 2015 sayısında yer almıştır.

Doç. Dr. Mehmet Kalpaklı

Tarih Bölüm Başkan Vekili

“Türkiye Tarihi proje dersini öğrencilerimizin tarihi ve tarih araştırmasını bizzat yaparak ve yazarak öğrenmeleri için tasarladık. Tarih aslında geçmişte kalan her şeyi kapsar. Dolayısıyla, tarihi yazmak için geçmişteki büyük olayları bilmek kadar, karanlıkta kalmış küçük ayrıntıları da bilmek önemlidir. İşte bu projeler büyük Türkiye Tarihi anlatısının küçük parçalarıdır; tıpkı bir yapbozun küçük parçalarının yerli yerine koyulunca büyük resmi oluşturması gibi. Bilkent Üniversitesi öğrencilerinin yaptıkları bu projelerin değerinin ileride daha iyi anlaşılacağına

eminim. Daha şimdiden bazı projelerin akademik dergilerde yayımlanmış olması bunun bir göstergesi. Öğrencilerimizin tarihle ilgili bir konuyu birlikte çalışarak buldukları, o konuyla ilgili araştırmalar yapıp sonunda bunu bir tarih metnine dönüştürdükleri bu ders, öğrenim, grup çalışması, araştırma, yazı yazma gibi akademik eğitimin pek çok alanını kapsamaktadır; bu açıdan da özellikle dikkate değerdir.”

Yrd. Doç. Dr. Berrak Burçak

Türkiye Tarihi Koordinatörü

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

“Tarih öğrenimine yepyeni bir bakış açısı getiren HIST 200, öğrencilerimize hem araştırmaya dayalı bir tarih eğitimi veriyor hem de keyifli, bilinçli ve üretken bir öğrenme deneyimi yaşıyor. Alışlagelmiş yöntemlerle tarih anlatılmayan bu derste, öğrenciler disiplinlerarası çalışma grupları oluşturuyor. Belirledikleri konuyu hocaları rehberliğinde araştırarak bir dönem sonu projesi yazıyor. Aktif bir öğrenim sürecini içeren bu anlayış, öğrencilerin

merak ettikleri bir konuyu analitik bir sistem içerisinde incelemesini sağlayarak onları ezbercilikten uzaklaştırıyor. Bu bakımdan Türkiye Tarihi dersi öğrencileri, deyim yerindeyse, tarihin mutfağına giriyor ve başlangıç düzeyinde profesyonel bir tarihçilik ortamı tecrübe ediyor.”

Dr. İbrahim Mert Öztürk

Tarih Bölümü

“Yeni tarih anlayışında tarih yazmak, tarihin birçok alanını keşfetmek, yenilikçi araştırma yöntemlerini uygulayabilmek ve tüm bunları bir ekip olarak yapabilmek... İşte bunlar HIST 200 dersinin başlıca kazanımları. Öğrencilerin yaratıcı metinlerle tarihe katkıda bulunmalarını ve bunu yaparken özellikle sosyal bilimlerin araştırma ve veri bulma tekniklerini öğrenmelerini hedefliyoruz. Üzerinde çalıştıkları konuda gerçekten bilgi sahibi olarak ve bir referans kaynağı yaratarak öğrencilerimiz tarih bilimine doğrudan etki ediyor. Bu ders öğrencilere

araştırmaları sırasında Türkiye’de farklı alanlarda söz sahibi kişilerle tanışma fırsatı da sunuyor. Öğrencilerin projeleri gereği bir araya geldiği ve sözlü görüşme deneyimi kazandığı tanınmış isimlere örnek olarak Ara Güler, Betül Mardin, Erdal Küçükkömürcü, Erhan Konuk, Erol Evgin, Garo Mafyan, Halit Kivanç, İhsan Ketin, Metin Yurdanur, Orhan Koloğlu, Sermet Erkin’i gösterebiliriz. Bunun yanında HIST 200 öğrencileri yine çalışmaları kapsamında değişik şehirleri ve tarihi yapıları ziyaret ediyor: Amasya Bimarhanesi, Urla Tahaffuzhanesi, Sinop Cezaevi, Safranbolu Hükümet Konağı, Ankara Pirinç Han, Samsun Tütün Fabrikası, Hatay Arkeoloji Müzesi, Kadıköy Süreyya Operası, İstanbul Deniz Müzesi... Erken Cumhuriyet ve Osmanlı dönemlerine ait bu yapılara düzenlenen seyahatler, öğrencilerin akademik ve sosyal hayatlarına katkılar sağlamış, onlara bir takım olarak hareket etme konusunda ciddi tecrübeler katmıştır; yeni kavramları ve Türkiye tarihinde belki de zaman zaman arka planda kalmış kişi ve kurumları öğrenmelerine vesile olmuştur.”

Abdürrahim Özer

Tarih Bölümü

“Bence Türkiye Tarihi dersinin en önemli yanı, akademik çalışmanın vazgeçilmezleri olan araştırma ve yazma sürecine öğrencilerin aktif olarak dahil olması. Bu dersin amacı, öğrencilerin tarihin nasıl yazıldığını kavraması ve araştırdıkları konular hakkında bilgi edinirken bilginin nasıl toplanıp yorumlandığını öğrenmesi. Bu sayede daha sonra okuyacakları metinlere karşı eleştirel bir yaklaşım benimseyebiliyorlar. Araştırma ve yazma sürecinde daha önce tanımadıkları arkadaşlarıyla beraber bir araştırma projesi yürütmeyi öğreniyorlar. Bunların hepsi hem

akademik altyapıları hem de gelecekları için önemli kazanımlar. Benim bu dersin en çok sevdiğim yanlarından bir diğeri, öğrencilerin araştırma ve özellikle birincil kaynakları incelemenin ezberlemeye oranla çok daha anlamlı ve önemli olduğunu fark ettikleri zaman yüzlerine yansıyan enerjidir. Birbirinden çok farklı ve detaylı konularla ilgili araştırmalara rehberlik etmekten dolayı yeni bir şeyler öğreniyor olmam da ayrı bir mutluluk.”

Ceren Balcı

İktisat Bölümü Öğrencisi

“Bilkent Üniversitesi öğrencilerini bölüm ayırt etmeksizin bir araya getiren ve takım ruhunu araştırmacı kimliğimizle birleştiren HIST 200 dersi benim için çok anlamlıydı. Bizim proje konumuz Ankara’da çocukluğunu geçirmiş olan ve her hafta sonu kukla gösterisi izlemek için ailesine baskı yapan bir nesli bir araya getirmiş olan Kukla Kebap işletmesiydi. Kukla Kebap gibi hem başkentin tarihine imza atmış olan hem de neşe ve lezzet dolu bir mekanı tanıtmak ben ve grup arkadaşlarım için oldukça eğlenceliydi.”

Barış Cav

Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü Öğrencisi

“Tarihi sıkıştığı tozlu raflardan, unutulmaya yüz tuttuğu dimağlardan çıkarmak için bugüne kadar sadece ‘oku, dinle, anla ve eğer aktarmak istiyorsan derle’ modelini kullanan bizler için yeni bir tecrübeydi bu ders. Olayların geçtiği yerlere gitmek, olayları yaşayanların ağzından duymak, daha sonra öğrendiklerimizi arkadaşlarımızla paylaşarak tarihin bir parçası gibi hissetmek bu tecrübeyi eşsiz kıldı. Bir şeyleri derleyerek zaten bilinenleri yazacağımıza bilinmeyenleri sorguladık; kafamızdaki soruları bizzat muhataplarından, yani birinci ağızlardan öğrenip araştırmacılığa ilk adımı atmış olduk. Türkiye Tarihi dersi nice öğrencinin vizyonunu genişletmek ve özellikle sosyal bilimlerde araştırma ruhunu aşılacak adına çok önemli bir rol üstlenmektedir.”

Duygu Durmuş

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğrencisi

“Türkiye Tarihi, işbölümünü çok iyi öğrenebileceğiniz ve merakınız olan bir konu hakkında ayrıntılı araştırmalar yapmanızı sağlayabilecek bir ders niteliğinde. İşin en çetrefilli kısmı, sizinle birlikte dört farklı fikir sahibi daha varken her şeyi uyumlu bir şekilde çalışarak başarmak. Düşünce alışverişi, dayanışma gibi güzel tarafların yanı sıra zaman zaman da fikir ayrılıkları ve tartışmalarla karşılaşmanız da mümkün. Bu nedenle dersi aldıktan sonra ilk yapmanız gereken şey, grubunuzun derse önem vereceğine ve sorumluluklarını yerine getireceğine emin olmak. Daha sonraki aşama ise projeyi saptamak. Eğer konuyu paylaştığınızda hocanızın gözlerinde bir parlama görebiliyorsanız 1-0 önde başladınız demektir. Bunu başarmak için de bilinmeyen ve ilgi uyandıracak bir başlık bulursanız iyi bir zaman planlamasıyla güzel bir proje teslim edebilirsiniz. Derslere düzenli olarak gidip hocanın verdiği ipuçlarını takip etmek de işin şifrelerinden.”

Ömür Can Gültekin

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğrencisi

“Sadece belli bir bölüme yönelik değil de her bölümden öğrencilere sunulmasından dolayı çok renkli bir öğrenme ortamı oluşturdu HIST 200 dersi. İstedikimiz bir konuyu seçip onun üzerine bir araştırma yapmak bizi çok heyecanlandırmıştı. Biz de hakkında pek yazılı kaynak bulunmayan Ankara Bit Pazarları üzerine bir araştırma gerçekleştirmiştik. En başta gözümüz korksa da hocamızın öğrettiği araştırma yöntemleri ve yönlendirmeleriyle çok zevkli ve verimli bir çalışmayı tamamladık. Yazılı kaynaklar kısıtlı olduğundan genelde sözlü röportajlarla ilerlettik

araştırmamızı ve bu da iletişim becerilerimizi geliştirmemize katkı sağladı. Daha önceleri çok da incelenmemiş bir alana yazılı bir kaynak kazandırmak hepimizi mutlu etti.”

Zeynep Olgun

Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencisi

“HIST 200 dersi hangi bölümden olursa olsun her öğrenciye tarih disipliniyle tanışma ve bunun ötesinde kendi araştırmalarını yaparak literatüre katkıda bulunma fırsatı tanıyor; klasik tarih eğitiminden farklı olarak bizlere araştırmamanın sahibi olma sorumluluğunu yüklüyor. Böylece tarih öğrencisi değil, tarihçinin kendisi oluyoruz. Yerel tarihimizin belki de ihmal edilmiş birçok alanının sözlü tarih anlayışıyla harmanlanarak incelenmesi ve birincil kaynak okumalarıyla detaylandırılması sonucu ortaya çıkan makalelerimiz, okuyanlarla beraber yazanları da

ilginç bir keşif sürecine sürüklüyor. Yapılan projelerin yarışmaya alınması da öğrencilere ayrı bir motivasyon kaynağı. Ben ve grup arkadaşlarım 90’lı yıllarda ülkemizde yayınlanan Susam Sokağı uyarlaması üzerine yaptığımız araştırmayla programda yer alan birçok kişiyle tanıştık ve konuştuk. Gerçekten bir araştırma yürütüyor olmanın verdiği heyecanın yanı sıra makalelerde veya gazete kupürlerinde okuyamayacağımız ayrıntılara ulaştık. Araştırma süreci bizim bile beklemediğimiz kadar eğlenceliydi. Sonuçta tamamen kendi kalemimizden çıkan bir makaleyi bitirdik ve ortaya kendi ürünümüzü koymanın gururunu yaşadık.”

B. Ayşin Pir

Hukuk Fakültesi Öğrencisi

“HIST 200, Bilkent Üniversitesi’nin eğitim yöntemlerinde çeşitlilik sağlayan proje derslerinden bir tanesi. Bu ders kapsamında ben ve grup arkadaşlarım kendimize yeni ufuklar açarak Amasya’da bir tarih araştırması yapmayı tercih ettik. İlhanlılar’dan kalma bir binada önce Selçuklu ve daha sonra Osmanlı’nın bir hastane gibi kullandığı Amasya Bimarhanesi’ni, en güncel adıyla Sabuncuoğlu Tıp ve Cerrahi Tarihi Müzesi’ni araştırdık. Bimarhane kelimesine bile yabancıyken gerçek bir ekip ruhuyla Amasya’da konuya dair bilgi sahibi herkesle röportaj yaparak

ve ayrıca müzede sergilenen eserleri şahsen inceleyerek projemizi tamamladık. Özellikle Osmanlı’nın yenilikçi hekimlerinden Şerafeddin Sabuncuoğlu (1385-1468) zamanında üne kavuşmuş ve akıl hastalığı olan insanların müzikle, su sesiyle, bitkilerle iyileştirilmeye çalışıldığı bir hastaneymiş Amasya Bimarhanesi. Çoğu İstanbul’da olup Türkiye sınırları içinde kurulmuş olan bütün bimarhaneler aynı amaca sahipmiş. Amasya’yı bizler için özel kılan şeylerden biri de bimarhanede Türk sanat müziği sanatçılarının müzik yapmaya devam ediyor oluşu ve müzenin aslında heykellerle, kitaplarla değil de sesle yaşıyor oluşuydu. Bu çalışma, bizler için unutulmaz bir deneyimdi. Çok keyif aldığımız Amasya’yı yeniden görmek, o yöresel dokuyu bir daha yaşamak istiyoruz.”

Gülce Pulat

Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü Öğrencisi

“Proje konumuz olarak dedemin Kore Savaşı öyküsünü seçtiğimizde çok heyecanlanmıştım; hep ertelediğim bu konuya zaman ve emek ayırmam için sonunda bir ortam oluşmuştu. Türkiye Tarihi dersi de normalde merak duyulup araştırılması gerekse de zorunluluk olmayınca asla incelenmeyen olayları günlük sorumluluklardan biri haline getiriyor ve eski defterlerin açılmasını sağlıyor. Sadece bizim grubumuz değil, başka birçok arkadaş da ekipten birinin ailesinden, komşusundan, eski öğretmeninden bir hikaye bulmaya çalıştı. Eminim ki bu ders

sayesinde pek çok hatıra gün yüzüne çıktı ve akademik olarak kaydedildi. Belki daha da önemlisi, araştırma sürecinde olabildiğince çok şey keşfetmenin keyfini çıkaran herkes ufkunu biraz daha genişletti. Her birimizin, hakkında 3.000 kelime edebileceği birer öyküsü var artık ve bu da bir üniversitenin insan yetiştirmek adına yapabileceği en güzel işlerden biri.”

Ata Şenkon

Endüstri Mühendisliği Bölümü Öğrencisi

“Birinci sınıfın güz yarıyılında aldığım HIST 200’ün belki de en iyi yanı, akademik anlamda ilk grup çalışmam olmasıydı. Grubumla birlikte araştırma konumuzu saptadıktan sonra bulduğumuz kaynakların, görüştüğümüz insanların ve yaptığımız araştırmaların sonucunda ortaya çıkardığımız projenin bize büyük faydaları oldu: sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri uygulamak, Türkçeyi akademik bir dil olarak kullanmak, takım çalışmasında bulunmak, bilimsel bakış açısına sahip olmak... Bunların bize yalnızca üniversite hayatımızda değil, aynı

zamanda iş hayatımızda da katkı sağlayacağına inanıyorum. 1970 ve 80’lerin efsanevi öykü serisi Cin Ali üzerine yazmış olduğumuz projenin bu konu üzerine hazırlanmış ilk ve tek yazılı kaynak değeri taşıması da bizim açımızdan gurur verici.”

Zehra Ilgın Ulus

Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencisi

“Türkiye Tarihi sayesinde üzerine konuşulmamış yepyeni konular bulup irdeleme fırsatı yakaladık. Konumuz, müziği ve yaptığı televizyon programlarıyla Türkiye’de 80’li ve 90’lı yıllara damga vurmuş olan Barış Manço’nun Adam Olacak Çocuk programıydı. Biz o günlerde programa katılan çocukların şimdi ne yaptığını araştırdık. Aynı zamanda programın yapımında yer alan kadro ve Barış Manço’nun yakın arkadaşı Erkmen Sağlam’la iletişime geçtik. Tüm bu sürecin sonunda vardığımız sonuç bizim için hem mutluluk verici hem de duygulandırıcıydı; çünkü

zamanında ekrana çıkan o küçük çocukların neredeyse hepsi bugün Türkiye’nin en iyi üniversitelerinde okuyor ya da kendilerini çok mutlu eden mesleklere sahip. Kısacası program amacına ulaşmış, adam olacak çocuklar deyim yerindeyse gerçekten adam olmuştu. Biz de aldığımız bu keyifli dersle yeni insanlar tanımış ve kendimizi geliştirme fırsatı yakalamıştık.”

Sena Yalçın

Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencisi

“Bu dersle yakın tarihimizde gerçekleşmiş olmasına rağmen birçok kişi tarafından bilinmeyen önemli olay ve kişileri keşfettik. Farklı disiplinlerden arkadaşlarla çalışmak zengin bir içerik sunmamıza zemin yarattı. Derste ki projeler derin araştırmalar gerektiriyor olsa da verimli bir takım çalışması ve hocamızın rehberliğiyle projemizi başarıyla tamamladık. Projemizde dünyada sadece üç tane bulunan karantina adalarından biri olan ve günümüzde aktif olarak kullanılan tek karantina adası Urla Tahaffuzhanesi’nin yakın geçmişteki etkinliklerini ve günümüzdeki

işlevini inceleyip tanıtımını yaptık. Şu an halka kapalı olup sağlık içerikli tatbikatların düzenlendiği adayı özel izinle ziyaret ederek yakından görme fırsatı yakaladık. Bu çalışma sayesinde tarihimizi yerinde araştırmanın heyecanını yaşadık.”

What was the basis of your choice to pursue an academic career?

My father was a doctor specializing in rheumatology, but he also had a strong interest in epidemiology, which meant that he carried out fieldwork in places such as China, India, the Philippines and the Tokelau Islands. He was a researcher just as much as he was a practicing doctor. I think it was my father's inquisitive nature that inspired me to become an academic. Also, I come from a large family that was constantly engaged in long philosophical arguments over the dinner table. At the end of the day philosophy is basically about arguments, so it makes sense that I ended up pursuing an academic career in philosophy.

At university you also studied economics and politics. How does that background correlate with your current studies?

I studied philosophy, politics and economics as an undergraduate because I think it is really important not to be restricted by the confines of one discipline. There is an enormous amount to be gained from taking an interdisciplinary approach to research. Economics played an important role in the development of political philosophy during the twentieth century, especially through the work of John Rawls and Amartya Sen. Also, historically influential figures such as Adam Smith, John Stuart Mill and Karl Marx are as well known to economists as they are to philosophers. A large part of my current research is focused on the link between regime type and measures of human well-being, such as child mortality. That research is based on democratic theory, but it also relies heavily on recent developments in the political economy

literature as well as empirical methods that are more familiar to economists.

How did you make your way from your home country, New Zealand, to Turkey?

After completing my undergraduate degrees at the University of Otago in New Zealand, I moved to the United Kingdom to study at the London School of Economics and Political Science (LSE). I met my Turkish partner at LSE, and she subsequently became an academic at Hacettepe University here in Ankara. So after completing my master's and doctoral degrees at LSE, I started working in the Department of Political Science and Public Administration at Bilkent University. I moved to the newly established Department of Philosophy in 2003.

How do you see the profile of higher education in Turkey and at Bilkent?

It is not always easy to pursue an interdisciplinary approach to research or, especially, to studying in Turkey. This represents a significant barrier to the cross-feeding of ideas between disciplines. I think the minor programs and cross-curricula courses at Bilkent help to address that problem. There is an increasing international flavor at Bilkent in terms of both faculty and students. I think this has contributed greatly to the learning environment at the university. The population structure and growing middle class in Turkey means that there has been a dramatic increase in the number of university students in recent years. This presents a massive opportunity to create a generation of independent and creative thinkers, to significantly enlarge what people can achieve during their lives, and to boost the human capital of the country.

How does Bilkent's Department of Philosophy distinguish itself among similar departments?

Our research and courses are mostly focused on contemporary philosophy in the analytic tradition. However, we also have a really strong interest in the history of philosophy. Hence, as a department we are closer to the way philosophy is studied in North America, Australasia and the United Kingdom than most departments in Turkey. Our research strengths are in metaphysics, philosophy of mind, history of philosophy and political philosophy. Another distinctive feature of the philosophy department at Bilkent is that it has an internationally diverse list of faculty members, with as many as eight different nationalities represented. In addition, our faculty have doctoral degrees from such institutions as Princeton University, LSE, Cornell University and Oxford University. Our publication output is more than triple that of the next best philosophy department in Turkey. A further feature of our department is that the undergraduate curriculum is deliberately broad based. Students take a number of courses from other departments such as history, literature, psychology, physics and mathematics. They still take a core set of philosophy courses, but that is complemented by the study of these other subjects. This fits nicely with the interdisciplinary nature of philosophy and differentiates the department from all other philosophy departments in Turkey. The new MA program in Philosophy will start in September 2016, and we hope to attract both philosophy and non-philosophy majors to the program.

Could you tell us about your current research interests?

At the moment most of my research time is devoted to normative justifications of democratic rule. Is democracy justified because of the values that democratic procedures protect – for example, equality or fairness – or because of what the procedures bring about – for example, the protection of individual rights or a better standard of living? If we look at the empirical evidence, it is not clear that the second rationale for democratic government will succeed. Undemocratic China outperforms democratic India according to a number of life-quality measures, such as child mortality and female school enrollment. That is significant once we realize that most of the world's population lives in those two countries. In our research we have found that democratic governments are typically associated with lower levels of child mortality and higher life expectancies. That remains the case even when we controlled for each country's average income,

oil and gas rents, urbanization and typically unchanging factors such as climate and culture. Our results suggest that institutions really do matter when it comes to reducing poverty and suffering.

Can political philosophy be defined as a philosophical reflection on how best to arrange our collective life?

The kind of political philosophy I am interested in is focused on classic questions like “Who should govern?” and “What laws should there be?” That kind of political philosophy amounts to more than just trying to provide a theory that explains the existing distribution of political and legal power. However, there is not much point providing a sound argument for how things should be if that cannot be put into practice given the way the world is. So, many political philosophers recognize that it is necessary to defend what Rousseau called a realistic utopia, an ideal way of organizing society that can be achieved given the possibilities of human behavior. In that respect the social sciences, and especially the cognitive sciences, are really important.

How does philosophy harmonize with other sciences when it comes to interdisciplinary work?

Historically, philosophy has always been interdisciplinary. Aristotle more or less created the subject we now call biology and formulated an influential account of causation and motion. The so-called natural philosophers such as Descartes,

Leibniz, Cavendish and Boyle engaged in topics including astronomy, anatomy, optics, microscopy and mathematics. Therefore it is sometimes very difficult to disentangle philosophy from the sciences. However, there is a point at which science cannot help us anymore, and we must engage in philosophical thinking. Science, for example, cannot explain what good is, what a number is, or what knowledge is.

More recently there has been a growing interest in experimental philosophy. This is a case where philosophy has become dependent on the empirical sciences. Typically, after a philosopher has proposed a theory they test it by seeing whether it is consistent with their intuitive responses to a thought experiment. For instance, if a person is driving along the road and correctly identifies a real barn that is surrounded by a bunch of barns that look real but are actually fake, like the ones that might be used on a Hollywood movie set, do they know that it is a barn? When the intuitions of the philosopher are at odds with the theory, this is taken as some kind of evidence against that theory. Basically, it is really cheap lab work – in fact, the cheapest lab work imaginable! However, some empirically minded philosophers have begun to examine the intuitive responses of non-philosophers, men and women, and people from different cultures to those thought experiments. It seems that other people’s intuitions do not always match up with those of the trained philosopher, suggesting that the data points that the philosopher loves to rely on may be suspect.

Philosophers also take a serious interest in the recent evidence provided by neuroscience. This enables us to more carefully examine questions such as whether moral judgment is a product of emotion or reason, and whether our actions are initiated before we consciously decide to act. This carries on the tradition of people like Descartes who examined the anatomy of nerves in an attempt to explain the connection between the body and his theory of the mind. Thus, philosophers today continue to engage in natural philosophy. In short, philosophical inquiry involves a lot more than just abstract thinking that is detached from reality.

How do you go about selecting a research topic?

For me, a new research topic is often triggered by the research that I am currently working on. The new topic is often very different from what I am currently doing, but there is something in what I am reading that leads to a new idea, a new topic to explore. Often a new research topic will emerge because I can see a way in which social and political philosophy can inform another subject, and vice versa. For example, I read about the famous Whitehall studies that tracked the health of British civil servants over time. Those studies found that those at the lower end of the bureaucratic hierarchy suffered more ill health than those at the top of the hierarchy even when controls were introduced for income, access to health care and lifestyle choices, suggesting that hierarchy is bad for people’s health. I noticed that this finding seemed to dovetail nicely with the republican notion of freedom defended by philosophers such as Machiavelli, Rousseau and Wollstonecraft. According to that conception of freedom, we are unfree merely if we are subject to the authority of someone else, even if they do not actively interfere in our lives. Thus, hierarchy automatically entails the absence of freedom. The Whitehall studies led me to wonder whether the absence of republican freedom – being subject to the arbitrary will of another – is bad for our health. I thus joined two distinct subject areas, epidemiology and political philosophy, to create a new research project, the findings of which were eventually published in the journal *World Politics*.

Would you name your favorite course among those you have taught so far?

That has to be Moral Psychology. This course combined philosophical theories about moral character, moral judgment and

moral responsibility with empirical evidence from the cognitive sciences, including neuroscience. The content of the course was so interesting it was almost impossible to bore the students! Here's an example. Aristotle developed a theory of the good life that was centered on the idea of a virtuous character. However, a number of experiments in social psychology – most famously, Stanley Milgram's obedience experiments – indicate that whether a person behaves badly or not often depends on the situation they are in, rather than their character. In other words, if we put a supposedly good person in a particular situation, they may do some really bad things. This is a problem not just for Aristotle, but for any ethical theory that presupposes that human behavior is primarily determined by native or acquired dispositions. Here is another example: cognitive scientists have long noted that human behavior is mostly automatic and that conscious decision-making is very rare. Many philosophers argue that we cannot praise or blame someone for actions that are beyond their conscious control. If that is right, then it seems that we cannot be held responsible for the vast majority of the actions that occur during our daily lives, including those that cause harm to others.

What are the fundamentals of effective teaching in the field of philosophy?

Personally I think that structured discussion is essential, given the nature of philosophy. Lecturing can be a useful complement to discussion, but there is a point at which the student has to actually engage in thinking through the philosophical problem and in developing their own counterarguments. In that respect, excessive lecturing may pose a threat to independent thinking.

What characteristics should a student possess to successfully pursue an education in philosophy?

The readings are really interesting, but they are also really difficult. So I think patience and self-confidence are crucial characteristics. Apart from that, I believe the key is having the courage to think outside the box. It's challenging, but it's worth it. If you look at the GRE results in the USA, you see that philosophy majors consistently outperform all other majors in the verbal reasoning and analytic writing sections, and among the social science and humanities subjects, only economics outperform philosophy in the quantitative section.

What are your hobbies outside of academic life?

My main hobby is running, especially trail running. I wouldn't say that I'm some kind of super-athlete, but I've run a few marathons. I try to put on my trail-running shoes whenever I get a chance. Running is easily the best way to get to know a city or town when you're traveling. It also provides a great opportunity to think through one's research without any distractions. I do some of my best work while I'm running.

Dr. Simon D. Wigley
Associate Professor
Department of Philosophy

Simon Wigley received his PhD from the London School of Economics and Political Science. He is an associate professor and the chair of the Department of Philosophy. He is the co-editor of *Education in Turkey* (New York/Münster: Waxmann Publishing) and the author of a number of book chapters and journal articles on democratic theory, moral responsibility, distributive justice, comparative politics and education. His work has appeared in journals such as the *Journal of Political Philosophy*, *World Politics*, *Public Choice*, *Human Rights Quarterly*, *Philosophical Psychology*, *Law and Philosophy*, and *Politics, Philosophy & Economics*.

“Bilişim, yeniliklere her zaman açık olan, çalışması keyif veren bir alan.”

Üç yıldır Intel'in Türkiye, Orta Doğu ve Afrika başkanlığını yürüten Çiğdem Ertem (MBA 1993) ile kariyerini, bilişim sektörünü ve sosyal yaşamını konuştuk.

Eğitim ve kariyer geçmişinizle söyleşimize başlayabilir miyiz?

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nden mezun olduktan sonra Bilkent Üniversitesi'nde MBA yaptım. İş hayatına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nda başladım. Daha sonra aralarında Aselsan ve Meteksan'ın da bulunduğu şirketlerde görev aldım. Siemens Business Services bünyesinde kamu sektöründen sorumlu direktör olarak çalışıp 2004 yılı sonunda Intel Türkiye'ye iş geliştirmeden sorumlu genel müdür yardımcısı olarak geçtim. 2008'de Intel Türkiye'nin genel müdürü oldum. Üç yıl bu görevi yürüttükten sonra 2011-2013 yılları arasında Intel Türkiye, Orta Doğu ve Afrika iş geliştirme bölge direktörlüğü yaptım. 2013'ten bu yana Intel Türkiye, Orta Doğu ve Afrika bölge başkanım.

Intel'e transferiniz ve bu şirkette yükselişiniz nasıl gerçekleşti?

Intel Türkiye'ye transferimin aslında hiç de aklımda yokken gerçekleştiğini söyleyebilirim. Bu aileye katıldığımdan beri aldığım keyif, her geçen gün edindiğim yeni sorumluluklarla katlanarak arttı ve artmaya devam ediyor. Ben her zaman fark yaratan, kalıcı etkiler bırakan işler yapmanın önemine inanıyorum. Intel'de yürüttüğüm görevler de bana bu imkanı verdi. Özellikle kadınların ve gençlerin hayatlarına değer katan projelerin kişisel tatmini çok yüksek benim için. Türkiye'de bilgisayar sahipliğini artırmaya, özellikle kadınların ve maddi durumu

yetersiz gençlerimizin bilgisayara erişimini kolaylaştırmaya yönelik birçok projenin başarıyla hayata geçirilmesinde aktif rol oynadım.

Intel bünyesinde yönettiğiniz ülke operasyonlarında ne gibi çalışmalara imza atıyorsunuz? Gelişmekte olan ülkeler ile teknolojinin etkileşimi nasıl?

Intel'de Türkiye, Orta Doğu ve Afrika Bölgesi'ni yönetiyorum. Toplamda 67 ülkeden ve yaklaşık 1,5 milyarlık nüfustan oluşan, farklı kültürlerle ev sahipliği yapan, devasa ve dinamik bir coğrafyadan söz ediyoruz. Bu çok büyük bir sorumluluk; çünkü söz konusu bölge aynı zamanda dünyanın en genç nüfusuna sahip. Sadece okul çağındaki gençlerin sayısı 450 milyonu geçiyor. Bölgede ezber bozan teknolojileri genelde küçük şirketler, hatta bireyler üretiyor. Yenilikçi bir fikri veya ürünü olan girişimciler ve küçük şirketler ise yenilikçilik merkezleri (innovation hub) ve teknoparklar tarafından destekleniyor. Bölgede 100'ün üzerinde teknopark ve yenilikçilik merkezi var. Güney Afrika, Kenya, Nijerya, Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde önde gelen teknoparkları yazılım, donanım, bilgi ve Intel mimarisi açısından destekliyoruz. Bu büyük potansiyelle yaratacağımız eğitim ve teknoloji fırsatlarının nasıl bir fark doğuracağını bilincindeyiz. Bölgedeki herkesin teknolojiye eşit faydalanmasını sağlayarak ve yenilikçilik kültürünü geliştirerek fırsatları katma değere dönüştürmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Örnek vermek gerekirse, nüfusun her geçen gün çoğaldığı ve ekonomik

uçurumun gittikçe büyüdüğü Afrika'da kadınların internet erişimi ve kullanımını artırmak için She Will Connect projesini gerçekleştirdik. Projeyle Kenya, Nijerya ve Güney Afrika'da yaklaşık 100 bin kadına dijital okuryazarlık eğitimi verdik. Bu eğitim, kadınların yaşamlarında sağlık, yasal haklar, iş hayatı ve girişimcilik gibi konularda ilerleyebilmeleri için teknolojiyi kullanmalarının ilk adımı oldu.

Sürekli gelişen bir endüstride çalışmanın zorlukları ve getirileri neler olabilir?

Bilişim sektörü çalışma ve kariyer yapabilmek açısından çok avantajlı. Bu sektörde dinamik olmak ve yapılan işle fark yaratmak büyük önem taşıyor. Bilişim, yeniliklere ve iyi fikirlere her zaman açık olan, çalışması keyif veren bir alan. Düşünsenize, her gün yeni bir iş yapış şekli veya şirket ortaya çıkabiliyor. Bu da çalışanlara bir sürü fırsat sunuyor. Bilişim endüstrisi de teknolojinin tüm olanaklarını kendi içinde çok iyi kullandığından dolayı size zamandan ve yerden bağımsız olarak çalışabilme olanağı sağlıyor.

Sektördeki devinime kendinizi nasıl hazırlıyorsunuz?

Ben zoru başarmayı seven bir insanım. Her zaman hareketli işlerde çalışmaya özen gösterdim. Kendime olabildiğince yüklenmeyi seviyorum. Şunu fark ettim ki kendime ne kadar çok işi aynı anda yüklersem, o oranda disiplinli ve verimli çalışabiliyorum. Tabii ki inişlerim ve çıkışlarım oldu; fakat stres ve baskı altında, belirsizliklerle dolu ortamlarda kolaylıkla çalışıp büyük resmi görebiliyor, önemli kararlar verebiliyorum. Zaman zaman iş değiştirme kararlarımı bu nedenle aldım. Özetle hep cesur oldum.

Bilişime Türkiye penceresinden baktığınızda neler görüyorsunuz?

Genç nüfus, ülkemiz için büyük bir fırsat. Türkiye'nin teknoloji üreten bir ülke haline gelmesi ve bunun ötesinde bölgesinde bir yenilikçilik merkezi olabilmesi için öncelikle kendi pazarımızda derinlik yaratan, başarıya ulaşan projeler çıkarmalıyız. Bu projeleri küresel pazarda yakalanacak başarılarından sonra sunmalı ve dünya liginde bu yöntemle mücadele etmeliyiz. Adımlarımızı doğru atarsak büyük bir fırsat yakalayabiliriz. Gelişmekte olan pazarlar arasında yerini her geçen gün daha da

sağlamlaştıran Türkiye, pek çok açıdan Intel için de vazgeçilmez bir öneme sahip. Genç ve teknolojiye meraklı bir nüfusla çok ciddi bir potansiyel barındırıyoruz. İşte bu yüzden Türkiye, Intel'de benim bölgemin üçte biridir diyebiliriz; yani 67 ülkenin bir tanesi değil, bölgemdeki üç alt bölgenin bir tanesi konumundadır. Ülkemiz uzun zamandır Intel'in Türkiye, Orta Doğu ve Afrika bölgesinin merkezi. Intel, Türkiye'ye büyük yatırım yapıyor. Bu yatırımların en önemlilerinden biri, 2014'te İstanbul Teknik Üniversitesi'nde açılan ar-ge merkezimiz. Uluslararası patent aldığımız projelerin sayısı şimdiden 5'i geçti.

Profesyonel dünyadan biraz da kişisel hayatınıza dönelim. Uzun süre basketbol oynadınız. Spor geçmişiniz size neler kattı?

Basketbol oynamaya ortaokul son sınıfta başlamıştım. Bu yolculuk üniversite boyunca devam etti. Hem hayatımın çok güzel bir dönemi oldu, hem de başarıyı tattım ve birlikte başarmanın tadını aldım. Milli takıma kadar yükseldim. Akdeniz Oyunları'nda gümüş madalya kazandık. Art arda iki yıl Türkiye Bayanlar Basketbol Ligi şampiyonluğu yaşadık. Yaşadığım bir sakatlık sonucu basketbolu bırakmak zorunda kaldığımda büyük bir hayal kırıklığı yaşamıştım. Bu beklemediğim gelişmeyle profesyonel basketbol hayallerimi bir kenara bırakıp iş hayatına yoğunlaştım ve sporcu geçmişimin bana kazandırdığı disiplinle bugünlere geldim. Basketbol geçmişimin kariyer yolculuğumda önemli bir etkisi vardır. Bunu hep keyifle anlatırım. Mücadeleciliğin önemini ve takım oyununun değerini anlamamı basketbol geçmişime borçluyum. Başarıyı sürdürülebilir kılmak için güçlü bir ekip kurmaya ve takım çalışmasına çok inanıyorum. Başarıdan bahsederken insanın tek başına bir şey yapmasından takım ruhuyla bir başarı kazanmanın her zaman daha farklı olduğunu vurgularım.

Bir röportajınızda çalışacağınız kişileri seçerken sosyal özelliklerine de baktığınızı söylemişsiniz. Bu ölçütünüz halen geçerli mi?

Çalışma hayatına bakışımın temelini kariyer basamaklarını tırmanmaktan çok, yaptığım işin hakkını vermek ve kalıcı işler yapmak oluşturur. Ekip arkadaşlarımı seçerken sosyal hayatlarında hareketli ve mutlu olmalarına dikkat ettim. Sporcu geçmişimin bana kattığı en önemli özelliklerden biri de takım çalışmasını çok iyi yapmam ve yönettiğim ekiplere iyi takım çalışması yaptırmamdır.

Bu nedenle birlikte çalışacağım kişilerde sporcu kimliğinin olması benim için büyük bir artıdır. Katıldığım tüm öğrenci etkinliklerinde gençlere eğitim hayatlarındaki başarıların yanı sıra mutlaka farklı bakış açıları kazanacakları ve disiplinlerarası çalışabilecekleri projelere ve öğrenci topluluklarına katılmalarını tavsiye ederim.

Yöneticilik basamaklarını çıkmakta olan Bilkentlilere neler önerirsiniz?

Gençler bugün durdukları yerden baktıklarında önlerinde pek çok engel var gibi düşünürlerse en büyük engel bana göre kendileri olacaktır. Bunu aşmanın en gerçekçi yollarından biri, zoru başarmak için yola çıkmaktır. Para kazanmak, hiçbir zaman tek başına bir öncelik olmamalıdır. Küresel dünyada değer yaratmayı başarabilen kişiler hedeflerine varmak adına büyük avantaj yakalar. Sizler, değer yaratmaya başladığınız andan itibaren zaten para kazanmaya da başlayacağınızı göreceksiniz. Kendinizi dünya çapında bireyler olarak yetiştirirken, hayatta neleri yapamayacağınıza da karar verin. Neye odaklanacağınızı bilin. Her ne yapıyorsanız o konuda uzman olmaya çalışın.

Üst düzey görevinizin yanında bir de çocuklu bir aileyi de yönetiyorsunuz diyebilir miyiz?

Kesinlikle her ikisinin bir arada yürüyebileceğine inanıyorum. Gerek aile ortamında gerekse iş ortamında kararlılığınız

görüldükten sonra engellerin çoğu aşılabiliyor. Olabildiğince önceden planlanarak çalışıldığında ve yedekli bir destek sistemi kurulduğunda çocukla beraber kariyer yapmak mümkün. Bu bazen kendinizden fedakarlık yapmayı gerektirebiliyor. Yükselmek isteyen kadın profesyonellere mümkünse iyi bir aile kurmalarını tavsiye ederim. Özellikle anne olma sorumluluğunu taşımamanın iş dünyasındaki başarıya iyi bir rehber olacağını söyleyebilirim.

ODTÜ ve Bilkent öncesinde Anıttepe İlkokulu ve Deneme Lisesi gibi yine başkentin tarihinde yer tutan okullardan mezunsunuz. Uzun yıllar farklı şirketlerde de bulunduğunuz Ankara hakkında neler söylemek istersiniz?

Ankara doğup büyüdüğüm, tüm eğitim ve basketbol hayatımın, gençliğimin geçtiği yer. Her zaman düzenli ve yaşanabilir bir şehir olmuştur benim için. Ankara'yı çok seviyorum.

Söyleşimizi Bilkent hakkındaki görüşlerinle bitirebilir miyiz?

Gerçekten eğitim kalitesi ve tüm camiası ile Bilkent, Ankara ve Türkiye için çok önemli bir değer. MBA süresince öğrendiğim bilgiler, kariyerim boyunca bana hep rehberlik etti. Tüm katkıları için Bilkent'e ve değerli hocalarıma teşekkür ediyorum.

“Değişik ülkelerden ve kültürlerden insanlarla çalışmak, işimin uygulama aşamasına farklı bir boyut katıyor.”

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü 2008 mezunlarından Dr. Hanife Çakıcı, Avrupa ve Amerika'daki lisansüstü eğitimlerinden sonra kendine yeni bir kıta seçti ve Etiyopya'da bulunan Birleşmiş Milletler Afrika Ekonomik Komisyonu'nda göreve başladı.

Bilkent'ten mezun olduktan sonra neler yaptınız?

Mezuniyetten yaklaşık iki ay sonra İsveç'e taşındım. Swedish Institute tarafından sağlanan bursla Lund Üniversitesi'nde Avrupa işleri yüksek lisansı yaptım. 2009 sonunda Fulbright bursuyla Minnesota Üniversitesi'ne bağlı Humphrey School of Public Affairs'de kamu politikası yüksek lisansına başlamak için ABD'ye gittim. Akademik hayata olan ilgim artınca yüksek lisansımı bitirip politika değerlendirme çalışmaları üzerine aynı okulda doktora başladım. Değerlendirme çalışmaları gibi Türkiye'de özellikle kamu sektöründe yeni yeni uygulanan alanlardan birinde akademik ve teorik bir çalışma yapmak aslında biraz cesaret istiyordu. Başarılı bir 3 yılın ardından doktoramı tamamladım ve yine Humphrey School'da doktora sonrası araştırmalarıma başladım. ABD'deki akademik hayatım sadece dersler ve araştırmadan ibaret değildi. Birçok eyalette federal ve uluslararası projelerde çalışma fırsatım oldu. Bu projeler arasında Doğu Afrika'da yaptığım değerlendirme çalışması beni araştırmacıliktan uygulama ve karar alma dünyasına doğru yönlendirdi. O yıl Birleşmiş Milletler (BM) Genç Profesyoneller Programı'na başvurdum. Yaklaşık bir yıllık işe alım sürecinden sonra 2015 yılı başında BM bünyesinde uzman memur statüsünde çalışmaya başladım.

Genç Profesyoneller Programı'ndan bahseder misiniz? Programın amacı ve işleyişi nasıl?

Önceden **National Competitive Recruitment Examination** şeklinde adlandırılan bu programın başlığı birkaç yıl önce yapılan köklü değişikliklerle **Young Professionals Programme** olarak değiştirildi. Programın amacı, BM'nin temel değerlerini profesyonel hayatına yansıtabilecek, belirli bir eğitim

altyapısına sahip genç yeteneklerin küresel organizasyona girmesi ve kalıcı olması. Programın aldığı eleman sayısı yıldan yıla değişebiliyor. İşe alma süreci, çevrimiçi başvurudan başlayıp yazılı ve sözlü sınavlar ile yönetici değerlendirmelerine uzanan birçok rekabetçi aşamadan oluşuyor.

Birleşmiş Milletler'deki pozisyonunuzu ve sorumluluklarınızı öğrenebilir miyiz?

BM Afrika Ekonomik Komisyonu'nda program yönetimi uzmanı olarak çalışıyorum. Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da yaşıyorum. Program yönetimi, komisyon düzeyinde stratejik planlama, bütçeleme, kalite kontrol yönetimi, izleme ve değerlendirme olmak üzere birçok çalışma alanını içinde barındıran kapsamlı bir görevdeyim. Ben özellikle kalite kontrol yönetimiyle ilgiliyim. Komisyonun hazırladığı ya da ürettiği akademik yayınlardan danışmanlık hizmetlerine, eğitim seminerlerinden resmi toplantılara kadar değişen geniş bir yelpazedeki çıktılara BM standartlarına ve sektör ölçütlerine uygunluğunu değerlendiren takımdayım. Bu kapsamda, özellikle komisyonun stratejik çıktılarına yönelik kalite kontrol kılavuzları hazırlayıp bağımsız değerlendirme panellerinin oluşturulmasını sağlıyoruz. Elde ettiğimiz değerlendirme sonuçları, yayın veya hizmetlerin geliştirilmesi ve Afrika'daki devletlerin sosyoekonomik kalkınmasına katkı hedefiyle kullanılıyor.

Afrika Ekonomik Komisyonu'nun kuruluş amacı ve görevlerinden söz edebilir misiniz?

Afrika Ekonomik Komisyonu BM genel sekreterliğine bağlıdır. BM'nin altı temel organından biri olan Ekonomik ve Sosyal Konsey'in idare ettiği birimlerden biridir. Konsey, BM'nin ekonomik ve sosyal çalışmalarını yürüten, devletlerin etkin

politika üretmelerine zemin sağlayıp raporlar hazırlayan, 1954'te BM Antlaşması ile kurulmuş bir organ. 54 üye devletten oluşan konsey, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, Dünya Sağlık Örgütü ve Dünya Gıda Programı gibi toplamda 14 BM kuruluşu ile 5 adet bölgesel komisyonun işleyişini yürütmekle sorumlu. Afrika Ekonomik Komisyonu bu bölgesel birimlerden bir tanesi. 1958'de kurulan Afrika Ekonomik Komisyonu'nun temel amacı, 54 üye devletin sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınmasına destek sağlamak, bölgesel bütünleşmeyi ve uluslararası işbirliğini teşvik etmektir. Bu amacı daha etkin bir şekilde hayata geçirmek için komisyon 2013'te köklü bir değişiklikten geçti. Komisyonun güncel felsefesi Afrika'nın kalkınma politikaları konusunda temel referans merkezi kimliğinde bir düşünce kuruluşu olmak. Bilgi üretimi ve dağıtımına odaklı bu yeni iş modeli, kalkınma, toplumsal cinsiyet, iklim değişikliği ve bölgesel ticaret alanları olmak üzere birçok konuda Afrika devletlerine politika çözümleri ve danışmanlık hizmetleri sağlıyor.

Şu anki göreviniz Afrika ülkelerinin siyasi ve kültürel yapısına hakim olmanızı gerektiriyor. Bu konuda ne gibi bir yol izliyorsunuz?

Her meslek dalında gerekli olan kişisel gelişim, diplomaside kendini daha çok belli edebiliyor; çünkü üzerinde çalışılan şeyler çoğunlukla diplomatik dil ve yetkinlik gerektiren, hassas konular. Değişik ülkelerden, kültürlerden ve dillerden insanlarla çalışmak, işimin uygulama aşamasına farklı bir boyut katıyor. Her ne kadar bazı Afrika ülkelerinde önceden kısa süreli proje çalışmalarına katılmış olsam da BM'de yaptığım iş daha kapsamlı olduğu için ülkelerin ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi durumlarıyla ilgili birikimim her zaman yeterli olmayabiliyor. Neyse ki BM ve özellikle şu anda çalıştığım komisyon,

çalışanların profesyonel gelişimine yatırım yapıyor. Komisyonun ürettiği yayınlar ve hazırladığı danışmanlık hizmetleri Afrika'daki en son verilere dayanıyor. Bu çıktıların elimin ucunda olması, ülkeler hakkındaki bildiklerimi pekiştirmek ve yenilemek için harika bir fırsat. Ayrıca Afrikalı devlet liderleri ve diplomatlarıyla toplantılara katılabilme ve onları dinleyebilme şansım oluyor.

Kıtanın ekonomik ve sosyal geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Ben kişisel olarak **It's Time for Africa** söylemine gönülden inananlardanım. Kıtanın her köşesinde çok büyük ekonomik ve sosyal değişimler yaşanıyor. 1990'lardan itibaren kıta genelinde ekonomik büyüme yıllık %5 olarak kaydedildi. Ortalama yaşam süresi arttı. Afrika'yla özdeşleştirilen birçok hastalığın artık sağlık istatistiklerinde yer almadığını görüyoruz. Bebek ölümlerinde ciddi düşüşler yaşandı. Kıta genelinde mobil teknoloji kullanımı son 10 yılda bayağı yükseldi. Birçok devlet, yapısal değişikliklere yönelmeye başladı. Demokrasiyi güçlendirmek adına yakın geçmişte çok büyük adımlar atıldı. Sadece 2015'te 14 tane Sahraaltı Afrika ülkesinde seçimler vardı. Afrika'nın en kalabalık ülkesi ve en büyük ekonomisi Nijerya'da 1999'tan beri iktidarda olan Goodluck Jonathan hükümeti, görevi eski general Muhammađu Buhari'nin yönetimindeki partiye bıraktı. Buhari, görevdeki devlet başkanını demokratik yollarla devirerek tarihe geçti. Zambiya, Gana, Kongo ve Benin gibi ülkelerin 2016'daki başkanlık seçimleri, dünyanın politik tarihi açısından izlenmesi gereken önemli olaylar. Tüm bunların yanı sıra kalkınmakta olan devletler arasındaki işbirliğinin güçlenmesiyle Afrika'daki

ülkelerin yıldızı sürekli parlıyor. Örneğin 2010'dan itibaren Çin'in Etiyopya'ya yaptığı yatırım 4 milyar doların üstünde. Sözü ettiğim olumlu gelişmelere rağmen Afrikalı devletleri zorlayan yasa dışı para akışı ve yolsuzluk gibi birçok sorun var. Özellikle petrol ve kıymetli maden sektörlerindeki ticari fiyatların iniş çıkışları başta Nijerya, Mısır, Güney Afrika, Fas ve Angola olmak üzere birçok devleti her yıl milyar dolarlık zararlara uğrattıyor. Yolsuzlukla mücadele, kıtanın geleceğini toplu halde değiştirmek için en stratejik cephelerden biri olacak. Kıtadaki ekonomik kalkınmayı yavaşlatacak hususlardan biri de en önemli yatırımcılardan Çin'in ekonomik problemleri ve küresel piyasadaki durgunluk.

Ayrıca kıta genelindeki kalkınma hareketinin küresel iklim değişikliğiyle bir bağlantısı, daha doğrusu bir kısır döngüsü var. Öncelikle birçok Afrika ülkesi sürdürülebilir gelişme için gerekli enerji seviyesine ulaşamamışken, küresel ısınma mevcut enerji kaynaklarına zarar veriyor. Yağışlardaki dengesizlik kuraklığa ve açlığa sebep oluyor. Bu da eldeki kaynakların aktarımını ve kullanımını değiştirebiliyor. Bu yıl Etiyopya ve Zimbabve başta olmak üzere kimi Afrika ülkeleri kıtlıkla mücadele adına uluslararası kuruluşlara acil yardım çağrısında bulundu. Diğer taraftan ülkelerin kullanması gereken kaynakların çoğu yüksek karbon emisyonuna sahip. Bu da sera gazı etkisini artırıyor ve iklim değişikliğine yol açıyor. Bu kısır döngüyü bertaraf etmek için yenilenebilir enerji kaynaklarından beslenen, iklim değişikliğine direnen bir ekonomik kalkınma modeline geçilmesi lazım. Bu bağlamda, BM'nin geçtiğimiz aylarda önderliğini yaptığı iklim değişikliği anlaşmasında görüldüğü gibi, işbirliğine dayalı etkin politikalar yaratmak en geçerli seçenek olarak görülebilir.

Afrika'nın kalkınmasında Türkiye'nin rolü hakkında ne söylemek istersiniz?

Şu an 34 devletin oluşturduğu OECD üyesi olarak Türkiye, son yıllarda gayri safi milli gelirinden ihtiyacı olan ülkelere yükselen oranlarda kalkınma yardımı yapmaya başladı. OECD verilerine göre Türkiye sadece 2013'te net 3,3 milyar dolarlık resmi kalkınma yardımında bulundu. Söz konusu yardımların çoğu şu an Suriyeli sığınmacılar için ayrılıyor gibi dursa da Balkanlar, Orta Asya, Orta Doğu ve Afrika'ya düzenli yardımlar yapılıyor. Özellikle Afrikalı devletlerle olan ilişkiler ve onların kalkınma düzeyi, yakın zamanda Türkiye'nin uluslararası siyaset unsurlarından birisi haline geldi. 1992'de kurulan Türkiye İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı'nın (TİKA) Afrika'daki birçok ülkede gerçekleştirdiği çalışmalardan özellikle akademik araştırmalarım sırasında haberdar oldum. Addis Ababa'da TİKA'nın bir ofisi var. Altyapı, eğitim, su ve sağlık hizmetleri başta olmak üzere birçok alanda projeler yürütüyorlar. Projelerin kapsamı ve içeriği her yıl raporlanarak kamuoyuna duyuruluyor.

Türkiye'nin Afrika'daki varlığı, Güney-Güney İşbirliği adı verilen yeni uluslararası kalkınma düzeniyle uyuyor. Dünya Bankası ile IMF önderliğinde imzalanan ve Washington Antlaşması olarak adlandırılan 10 maddelik standart ekonomik kalkınma reform paketi gelişmekte olan ülkelerde uygulanmıştı, ancak etkinliği tartışılmıştı. Gelişmekte olan devletlerin zaman içerisinde batının neoliberal ve piyasa odaklı politikalarına oranla daha eşitlikçi, demokratik ve sürdürülebilir kalkınma modeline geçme istekleri, kendi aralarında işbirliği yapmaya yönelik bir motivasyon doğurdu. Türkiye'nin bu işbirliğindeki rolü, sistemin devamlılığı açısından kayda değer.

İzleme ve değerlendirme sadece Afrika'da değil, her kıtada devletlerin kullanması gereken politik araçlarından biri olarak karşımıza çıkmaya başladı. Bu alanın geleceğine dair tahminleriniz var mı?

Kesinlikle öyle. Bu alan, ABD'de 1960'larda yoksulluk ve eşitsizlikle mücadele etmek için oluşturulmuş sosyal politikaların etkinliği araştırılırken doğdu ve şimdilerde birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkenin siyasi literatürüne girmiş durumda. İzleme-değerlendirme sadece siyasette değil, günlük yaşamda da kullandığımız temel karar alma araçlarından biri. Elimizdeki bilgiler ışığında aldığımız kararların ve yaptığımız işlerin amacına ulaşp ulaşmadığını sorgulamak, kime nasıl bir yarar getirdiğini gözlemlemek

ve bu kanıtlara dayanarak daha iyi kararlar vermek, izleme-değerlendirmenin temelinde yatan bir anlayış. BM, 2015'i izleme-değerlendirme yılı olarak ilan etmişti. Sayısız devlet bu çağrıya kulak verdi ve bu aracı siyasi karar alma süreçlerine dahil etmek için Avrupa'dan Afrika'ya birçok ülke birimler ya da bakanlıklar kurdu. Dünya genelinde bu alanda kapasite geliştirmek ve yayınlar yapmak için dernekler ve vakıflar oluşturuldu. Geçen yıl BM Genel Kurulu'nda onaylanan ve bütün üye devletlerin uygulamakla yükümlü olduğu Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin önemli ölçütlerinden biri de bu hedeflerin hayata geçirilip geçirilmediğini izlemek ve ülkelerin sosyoekonomik kalkınması üzerindeki etkisini ölçmekti. Bu noktadan hareketle özellikle Afrika'daki devletlerin istatistik toplama ve analiz kapasitelerini geliştirmek için çalışmalar yapılıyor. Bütün bu gelişmeler ışığında gelecekte ulusal ve uluslararası karar alma süreçlerinde izleme ve değerlendirme çalışmalarının daha çok gündeme taşınacağını söyleyebiliriz.

Kariyerlerini farklı kıtalarda sürdüren birçok Afrikalı iş adamı, sanatçı ve sporcu, doğdukları yerlere sosyal yatırım ve yardımda bulunuyor. Halk bunu nasıl karşılıyor?

Etiyopya bunun en güzel örneklerinden biri. Birçok Etiyopyalı iş adamı, akademisyen, sanatçı ve sporcu ülkelere geri dönerek sosyal ve ekonomik açıdan yardımda bulunuyor; bu çabaları da halk tarafından olumlu karşılanıyor. Mesela Etiyopyalı müzisyenler Zeleke Gessesse ve Chachi Tadesse okul inşa etti ve çocuk yuvası açtırdı. Maraton koşucularıyla ünlü bu ülkede geleceğin sporcularını yetiştirmek amacıyla spor merkezleri kuran ünlüler de var. Tanınmış atlet Haile Gebrselassie bunlardan biri. Addis Ababa yakınlarında birçok spor dalını kapsayan bir merkez yaptırdı. Devlet de bu çalışmalara kayıtsız kalmıyor. Diaspora politikası kapsamında

yurtdışında yaşayan Etiyopyalılar ile ilişkileri güçlendirmek amacıyla etkinlikler düzenleniyor.

Doktoralı bir profesyonel olarak akademik kariyere yönelik planlar yapıyor musunuz?

Humphrey School'da doktora sonrası araştırmacı olarak yüksek lisans öğrencilerine politika ve program değerlendirme dersi vermiştim. Kariyerimin en anlamlı dönemlerinden biriydi bu. Minnesota'nın -30 derecesine aldırış etmeden derslerin tamamına katılan, öğrenmeye açık, müthiş sorular soran 32 tane öğrencim vardı. Her hafta onların karşısına çıkmak, onlarla vakit geçirmek tarifi zor güzellikte bir deneyimdi. Bu duyguyu yeniden yaşamayı tabii ki çok istiyorum. Sadece öğretmeye olan aşkımdan değil, şu anki işimden dolayı da akademik dünya hayatımın vazgeçilmez parçalarından biri olarak kalacak. Önceden de bahsettiğim gibi, Afrika Ekonomik Komisyonu bir düşünce kuruluşu şeklinde işliyor. Sosyal ve ekonomik alanlarda araştırma yapmak, veri toplamak, analiz etmek, politika çözümleri üretmek, nitelikli yayınlar çıkarmak gibi akademik yetiler, bu komisyonda çalışabilmenin önemli koşullarından. Yani akademik hayatın tam olarak dışındayım denilemez. Aksine, akademik hayatta kazandığım tecrübe mevcut işimde bana yardımcı oluyor. Halen ABD ve Avrupa başta olmak üzere birçok bilimsel toplantıya ve konferansa katılmaya, ilgili çalışmalarımı sunmaya ve yayımlamaya devam ediyorum. American Evaluation Association'ın alt komisyonlarından birinin eş başkanlığını yapıyordum. ABD'de yardımcı editörlüğünü yürüttüğüm **Reconsidering Development** dergisi bünyesindeki gönüllü çalışmalarım sürüyor. Afrika'daki akademik çalışmalara katılma hevesim de var. Addis Ababa Üniversitesi'nde kalkınma politikası değerlendirmeleri dersi verme konusunda görüşmelerim devam ediyor.

Addis Ababa'da hayatınız nasıl geçiyor?

Addis şu ana kadar yaşadığım en hayat dolu şehir. Afrika'nın siyasi başkenti olarak tarif edilebilir. Bir diplomatın ihtiyacı olan her şey bu şehirde mevcut. BM'nin en büyük üçüncü bölgesel komisyonu ve Afrika Birliği'nin merkezi bu şehirde. Şehrin konumu sayesinde devlet başkanlarından başbakanlara, elçilerden sosyal yardım kuruluşu çalışanlarına kadar birçok meslektaşla tanışıp toplantılar yapmak, hatta kimi zaman diplomasi tarihine not düşülen kararların alınmasına yardım ve şahitlik etmek günlük işim haline geldi. Kariyer dışında sosyal hayatımın şekillenmesinde de yardımcı oldu Addis Ababa. Olimpiyat madalyalı atletler yetiştiren bu ülkede düzenli spor yapmak bir hobi. Addis'te yıl genelinde ortalama sıcaklık 25 derece ve açık havada spor yapmaya çok elverişli. 2.500 metreye kurulmuş olan bu şehir, benim gibi doğa yürüyüşlerini seven birisi için ideal. Şehrin içinde ve yakınında kısa ve uzun mesafeli yeşillik ve dağlık rotalar var. Birçok Afrikalı maratoncunun da katıldığı geleneksel koşulara hazırlanmak için doğa yürüyüşleri antrenman olabiliyor. Afrika'nın dağlarının %70'inden çoğu Etiyopya'da. Örneğin Afrika'nın tavanı olarak bilinen Simien Dağları'na ulaşmak günlük uçuşlarla çok kolay.

Etiyopya ülke olarak köklü ve renkli bir kültüre sahip. Kahve çekirdeğinin ilk keşfedildiği yer olarak kahve seremonileri herkesin düzenli olarak buluştuğu, sohbet ettiği, hasret giderdiği bir sosyal etkinliktir. Ülkedeki çeşitli yapılar UNESCO'nun dünya kültür mirasları listesindeki yerini çoktan almıştır. Bu alanları ziyaret etmek kişisel kazanım ve bilgi birikimi açısından çok değerli. Hristiyan, Müslüman ve Yahudiler yanında yerel dinlere de hoşgörü içinde ev sahipliği yapan bir ülke burası. Bu birlikteliğe her gün şahit olmanın yanı sıra geleneksel müziği, dansı ve mutfak ile Etiyopya beni hem profesyonel hem kişisel açıdan yüksek bir farkındalık düzeyine ulaştırdı.

bilkent'ten sonra...

Umut Topkara

Bilgisayar Mühendisliği 1999

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nün 1999 lisans ve 2001 yüksek lisans mezunlarından Dr. Umut Topkara, kariyerine ABD'de devam ediyor.

Dr. Umut Topkara, doktorasını 2007'de Purdue Üniversitesi'nden almış. New York'ta yaşıyor. JW Player'da araştırmacı mühendis ve veri bilimci. "JW Player, video üzerine platform ve oynatıcı sağlayan, yaklaşık 150 kişilik bir 'start-up' şirketi. Müşterilerimizin çoğu profesyonel video yayıncıları. Youtube ve Facebook'tan sonra en büyük video dağıtım ağına sahibiz. Binlerce internet sitesine dağılmış oynatıcılardan dakikada 7 milyonu aşkın mesaj alıyoruz ve günde yüz milyonlarca izleyiciye ulaşıyoruz. Benim odaklandığım hususlar, bu mesajları makine öğrenmesi teknikleriyle işleyerek izleyicilere öneriler sunmak ve gözlediğimiz eğilimlerle yayıncıları daha çok izleyiciye ulaşmaları için yönlendirmek." diyen Topkara, son projelerinin birinde reklamların izlenme-tıklanma oranlarının artması amacıyla en elverişli video konularını seçmeye yardım eden bir algoritma geliştirmiş.

JW Player'a katılmadan önce 5 yıl IBM bünyesindeki Thomas J. Watson Araştırma Merkezi'nde araştırmacı olarak çalışan Dr. Topkara, oradaki günleri hakkında şunları söylüyor: "Projeler genelde mobil aygıtlar üzerinedir. Akıllı telefon ve saatlerden Google Glass'a kadar hemen her türlü mobil ürünün yazılım araştırmalarında çalıştık. Bazı projelerimiz IBM'in ürünlerinde doğrudan kullanıldı. En son projem, büyük tarım üreticilerine 'drone'lar aracılığıyla hastalık, kuraklık ve tarla kontrolü desteği vermek üzerinedir. Yaptığımız buluşlar pek çok patent ve bilimsel yayınlara literatüre katkıda bulundu." IBM öncesinde Google'ın Ad Exchange reklam borsası projesinde ve New York Üniversitesi'nin öğretim kadrosunda çalışan Dr. Topkara, akademik dünyayla bağlantısını Florida Üniversitesi'yle gerçekleştirdiği akademik araştırma işbirlikleriyle sürdürüyor. Kalan zamanlarını ise hobilerine ayırıyor; üç boyutlu baskı ve sporla ilgileniyor.

Teknoloji ve bilimi insanlığın yararı adına daha ileri götürmeyi kariyer hedefi olarak seçen Dr. Topkara, sözlerini Bilkent Üniversitesi ile bitiriyor: "Bilkent'ten aldığım eğitim, sürekli gelişen ve değişen bir alanda yenilikleri çok hızlı kavramamda, hatta bu alanı ileriye taşıyacak buluşlar yapmamda her zaman yardımcı oldu. Bilkent mezunları ailesinin bir parçası olmak, hem profesyonel hem sosyal hayatımın önemli bir ögesidir. Bilkent sosyal, entelektüel ve aktif yaşayan gençler için pek çok imkan sağlayan bir kampüse sahipti. Yoğun bir çalışma programı olan bir öğrenciye bile günlük yaşamdan kopmamak için paha biçilmez katkılar sağlıyordu. Ben ilk senemden itibaren çeşitli kulüplerde rol almıştım. En çok çalıştığım kulüp Bilgisayar Kulübü'ydü. Mezun olmamın üzerinden seneler geçmesine rağmen bu kulüplerde doğan dostluklarım devam ediyor."

Fatih Cengiz Aygöl

Kimya 2005

Pharmactive’de teknoloji transferi müdürü olarak görev yapan Fatih Cengiz Aygöl, 2005’te Kimya Bölümü’nden diploma aldı.

Fatih Cengiz Aygöl’ün iş tanımı, yerli ve küresel firmalar ile yapılan sözleşmeler sonrasında ürünlerin Pharmactive Tekirdağ tesislerine transferi ve ticari çerçevede üretimine başlanmasının takibi ve yönetiminden oluşuyor. Teknoloji transferine hastaların ilaçlara daha kolay ulaşması, ithal ilaçların ekonomiye getirebileceği olumsuz etkilerin azaltılması, global firmaların Türkiye kaynaklı kurumlarla işbirliği yapması sonucu yabancı sermaye girişinin artması gibi konuları barındırdığını söyleyen Aygöl, bu sürecin teknik anlamda idaresinden sorumlu. Pharmactive’de ikinci yılını geçiren Aygöl, öncesinde Sanovel ve Eczacıbaşı-Zentiva’da araştırma-geliştirme (ar-ge) üzerine çeşitli görevler üstlenmiş. Ar-ge departmanlarında çalışarak edindiği birikimi teknoloji transferine yansıtarak ilaç sektöründe yenilikçi projelere imza atmak istiyor. “İş hayatından artan vakitleri eşim ve 3 yaşındaki oğluma ayırıyorum. Kısa süreli gezilere çıkarak ailemle şehir hayatından biraz olsun uzaklaşmaya ve doğayla baş başa kalmaya gayret ediyoruz.” diyen Aygöl, sözlerini üniversitemizle bitiriyor:

“Bilkent Üniversitesi’ndeki eğitim yaşamım boyunca kazandığım en önemli şey, daha geniş bir açıyla dünyaya bakabilmektir. Bunu iş hayatının daha ilk yıllarında fark ettim. Dünyanın hızla küreselleştiği bir dönemde başladığım üniversite eğitimim, çağın ruhuna ve gereksinimlerine uygun nitelikteydi. Türkiye’nin sınırlarını aşan bir vizyona çok kısa sürede sahip olmam Bilkent’in başarısıydı. Fark yaratan üniversite ortamının, kaliteli akademik kadronun ve seçkin öğrencilerin bir araya geldiği bu kesişim kümesinde, sürdürülebilir başarının gerçekleştiğine ve artarak devam ettiğine çok defa tanık oldum ve olmaya devam ediyorum. Kampüsteki bilimsel ve sanatsal çalışmaların ödüllere taçlandırılıyor olması, zorlu üniversite tercihi döneminde ne derece doğru bir seçim yaptığımı gösteriyor ve beni gururlandırıyor. Bilkent’teki arkadaş çevrem, mezuniyetin üzerinden 10 küsur yıl geçmesine rağmen hala en sık görüştüklerimdir. Bazılarımız yurtiçinde, bazıları yurtdışında, ama iletişimimiz hiç kopmadı.”

İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü’nü 1997’de bitiren Erdem Hacıfazlıoğlu, çalışma yaşantısını Macmillan Education’da sürdürüyor.

Macmillan Education’ın İstanbul ofisinde Türkiye ve Kıbrıs satış direktörü unvanıyla görev yapan Erdem Hacıfazlıoğlu, firması hakkında şunları söylüyor: “Macmillan Education, merkezi Londra’da bulunan, dil eğitimi yayıncılığında dünyanın en büyük 4 isminden biri. 85’i aşkın ülkede 5.000 kişilik bir ekibiz. Dünya çapında 10.000’i aşkın insan kaynağı barındıran Springer Nature grubunun en büyük şirketlerindeniz.”

İngilizce dil eğitimi veren ilk, orta ve yüksek öğretim kurumları için basılı ve çevrimiçi içeriklerin pazarlama ve satışı, Hacıfazlıoğlu’nun başlıca sorumlulukları. Macmillan öncesinde de aynı sektörden Pearson’da benzer görevler üstlenen Hacıfazlıoğlu, bugüne dek öğrenme yönetim sistemleri kapsamında çevrimiçi eğitim ürünlerinin pazara girişi ve idaresi, üniversitelerdeki hazırlık sınıflarına ait gereksinimlerin pazar lideri düzeyinde yönetimi gibi projelerde yer almış. Yeditepe Üniversitesi’nden MBA diplomasına sahip. Hacıfazlıoğlu’nun yakın gelecekte yurtdışını da kapsayan bir bölgesel direktörlük hedefi var. Orta vadede ise kendini eğitim yayıncılığında küresel bir pozisyona hazırlıyor. “Lisans diplomam İngiliz dili üzerine olduğu için Macmillan’da pazarlama ve satışını yaptığımız ürünler eğitim geçmişimle doğrudan ilgili. Akademik altyapım, müşteri ihtiyaç ve beklentilerini anlama ve karşılama açısından çok fayda sağlıyor. Bilkent’te okuduğum yıllarda çok iyi dostluklarım oldu ve bu bağların bir kısmı sosyal yaşamımda halen sürüyor.” diyor.

Hacıfazlıoğlu, iki erkek çocuk babası. Zamanının çoğunu ailesiyle geçiriyor. Eşi Doç. Dr. Özge Toran Hacıfazlıoğlu (İstanbul Kültür Üniversitesi) ile Bilkent’te okurken tanışmışlar. Beraber spor yapmayı ve sinemaya gitmeyi seviyorlar.

Erdem Hacıfazlıoğlu

İngiliz Dili ve Edebiyatı 1997